

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 218:

Forslag til lov om ændring af lov om social pension. (Forhøjelse af pensionstillægget).

Af socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen).

(Fremsat 18/3 87. Første behandling 24/3 87. Betænkning 27/3 87).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 4 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 219:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Forhøjelse af beløb til personlige fornødenheder).

Af socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen).

(Fremsat 18/3 87. Første behandling 24/3 87. Betænkning 27/3 87).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer og spørgsmålet om deres overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Mette Groes (S):

Der er vist ingen tvivl om, at lovforslaget om at give enlige pensionister 71 kr. mere om måneden i pensionstillæg kommer til at gå over i historien som det forslag, der fik bægeret til at flyde over for dem. De opfattede det simpelt hen som lidt af en fornærmelse.

Og hvorfor nu det? Fordi beløbet simpelt hen er for lille. Det kan selv nok så mange udregninger og sammenligninger af procenter ikke forandre. I øvrigt er det ikke mærkeligt, at pensionisterne har fået nok af regeringen, for de har nok at ærgre sig over: skatten for ægtefæller, der tager en stor bid af den fælles pension, ægtefællepensionen sammenlignet med et papirløst pars og med en enligs, samordningsfradragene for tjenestemænd og det urimelige i dem.

Det er af Socialdemokratiet erkendt, at skal alle disse problemer klares, skal der en samlet reform til. Den har vi foreslået to gange. Som bekendt består den af en samlet løsning af folkepensionsproblemerne, en helt ny arbejdsmarkedspension og en forbedring af ATP-ordningen. Jeg skal ikke her gennemgå alle vort forslags fordele, men blot understrege det store grundbeløb, afskaffelsen af frynsegoderne og en løsning af skatteproblemerne ved at imødekomme pensionisternes behov på en helt anderledes konsekvent måde end gennem de foreliggende lapperier.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil bare kort sige, at jeg synes, at Socialdemokratiet endnu en gang forsøger sig med overbudspolitik. Hvis man ser på, hvor meget pensionisterne har fået fra 1983 til 1987, er der tale om ca. 11.000 kr. i løbet af den periode. Man glemmer at tænke på, at der i virkeligheden har været tale om en real-lønsforbedring, der er langt, langt større end den, alle andre grupper har fået, og oven i det lægger vi ikke alene 71 kr., men 371 kr. Jeg synes, at det er trist, at debatten er kommet ned på sådan et niveau – hvad Socialdemokratiet også har været med til.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg kan godt forstå, at man fra borgerligt hold forsøger at retfærdiggøre sine synspunkter over for folkepensionisterne, men det er jo ikke alene Folketingets medlemmer, der har forsøgt at dreje debatten. Det må man da være blevet opmærksom på, hvis man har fulgt lidt med i dagspressen. Jeg tror aldrig nogen sinde, at jeg har set så mange læserbreve eller indlæg fra én bestemt gruppe i

[Pia Kjærsgaard]

samfundet, nemlig folkepensionisterne. De føler sig til grin i øjeblikket, fordi vi herinde debatterer, om de skal have 71 kr. eller ej. Jeg er på dette punkt fuldstændig enig med Socialdemokratiet i, at det er næsten at gøre nar ad pensionisterne, at man tilbyder dem en forhøjelse på 71 kr. Det er ligegyldigt, om deres realløn så er blevet væsentligt forbedret. Hvis udgangspunktet er nul, havde jeg nær sagt, er enhver lille procent en forbedring, men det er bare det, man ikke har været opmærksom på. Man påstår, at man har givet pensionisterne så meget, som de aldrig har fået før. Det, man nu gennemfører, er uanstændigt over for pensionisterne. Jeg er enig i, at de burde have langt mere, og det har Fremskridtspartiet som bekendt også stillet forslag om.

(Kort bemærkning).

Lizzie Lichtenberg (KF):

Når man i debatten her og i de forskellige avissskriverier har haft et forkert udgangspunkt, synes jeg, at det er det, der er en hån imod Danmarks pensionister. Man mener, at Danmarks pensionister er en gruppe mennesker, der ikke kan tænke og regne selv. Det, dette lovforslag drejer sig om, er en velstandsregulering, hvor man som udgangspunkt har en regulering af de pensioner, som aldrig har været større, end de er i denne regerings tid. Dernæst skal man se det i sammenhæng med socialministerens andet lovforslag, der ligger her. Derfor må man se det i sammenhæng og så kalde det, hvad det er, nemlig en velstandsregulering, der skal til, fordi vi gerne vil tage hensyn til den regulering af pensionerne, som har fundet sted på arbejdsmarkedet. Det er dér, sammenligningen skal drages, og lad så være med at forplumre vandene, for alt det andet har intet med denne lov at gøre.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg nævnte lige før, hvor stort det beløb, man har fået mere pr. år, var. Man kunne også tage det pr. måned og sige, at der i virkeligheden er tale om, at der i denne regeringsperiode – i hvert fald fra 1983 og til nu – har været tale om mindst 900 kr., måske 950 kr. Dertil kommer så 300 kr. og de 71 kr.

Det er det, man skal huske. Man får faktisk lyst til i denne her debat at sige: tænk, hvis vi ikke havde fået denne pristalsregulering, så kunne vi i dag stille et forslag om, at pensionerne skulle forhøjes med 1.300 kr., og det er dog et vist beløb. Hvis vi skal fortsætte debatten på den måde, får man faktisk lyst til kun at give i store portioner. Så kunne man lade pensionerne blive stående i 4-5 år, så man kan se, at det er store beløb, der er tale om.

Socialministeren (Palle Simonsen, fg.):

De læserbreve, som fru Pia Kjærsgaard taler om, kan da kun have baggrund i, at både fru Pia Kjærsgaard og fru Mette Groes og andre fejlinformerer befolkningen om, hvad dette handler om. Nu har flere ordførere redegjort for tallene igen, og jeg vil for en ordens skyld gerne bidrage til den faktiske opklaring af, hvad det drejer sig om. Når vi ser på perioden fra 1983 til 1987, har pensionisterne haft en markant bedre situation end både den almindelige LO-arbejder og tjenestemanden. Det viser alle de tal, som socialministeren har sendt til socialudvalget. Når vi ser på perioden fra 1987 til 1989, kan jeg godt se, at nogle kan have interesse i at tale om 71 kr. om måneden.

Men hvad er det, det handler om? Det handler om at velstandsregulere og samtidig regulere efter reguleringspristallet. Når vi ser på, hvad det giver i de kommende to år, vil eksempelvis et ægtepar, hvor begge er pensionister, få en forøgelse af deres pensioner på 8.640 kr. om året. Det er det, vi når frem til, når vi er nået til den 1. april 1989, og det er noget ganske andet end 71 kr. pr. måned. 8.640 kr. for et ægtepar, hvor begge er pensionister, er nu en ganske god fremgang. Det er vel også derfor, at pensionistorganisationerne i deres møde med socialministeren klart har givet indtryk af, at de da gerne vil have lidt mere, men at de har fuld respekt for de beregninger, der er foretaget, og som ligger til grund for det forslag, socialministeren her har fremsat.

Mette Groes (S):

Jeg vil sige til alle de ordførere, som har påstået, at vores argumentation er fuldstændig urimelig, at den har som grundlag den forskel, der er på vores pensionsreformfor-

[Mette Groes]

slag og de foreliggende lapperier. Det, vi siger, er, at vi løser skatteproblemerne for pensionisterne, noget, pensionisterne er meget optaget af. Vi giver dem et højere grundbeløb, og det er de også meget optaget af, og så slipper de for at stå med hatten i hånden på bistandskontorerne og tigge om frynsegoder. Det er helheden i vores forslag.

Regeringen ønsker også at gøre noget for pensionisterne, det ved vi godt, men hvad er det så, den gør? Den løser samspilsproblemerne for tillæggene til pensionen og deres afhængighed af en indtjening, man har ved siden af pensionen, delvis i ét forslag. I et andet forslag kommer den her med en regulering på 71 kr. for en enlig pensionist. Det er ikke ret meget, og det kan man jo simpelt hen se på selve beløbet.

Hvis man så, som ministeren gør det, sammenligner med, hvor meget mere pensionisternes niveau er steget i en vis periode, end en almindelig dagløn eller en akademisk medarbejders løn er steget, er det klart, at den er steget, men det er jo kun i procenter, at den er steget, og det er klart, at man sagtens kan få en stor stigning i procenter fra et meget lille basisbeløb ved at give et eller andet beløb. Det er imidlertid ikke det samme som, at det er nok for disse mennesker.

Ministeren siger, at man giver en stigning, som er baseret på, hvordan pristallet har været. Det ved vi da godt, men de får den jo efter, at de har haft de udgifter, som man jo faktisk skal betale penge for at afholde. Så får de lang tid efter en velstandsregulering; det er de 300 kr. Jeg har aldrig sagt, at pensionisterne ikke fik denne velstandsregulering. Jeg har sagt, at de 71 kr. oveni er for lidt, og det er de rent faktisk også.

Så nævnede ministeren, at ægtefæller får et meget højt beløb i pension. Ja, det kan godt være, men de skal også betale skat af det. Hvis ministeren har fulgt den kampagne, der har været i et af bladene om, at pensionister bør lade sig skille, hvis de er gift, for at få 5.000 kr. mere, må man da sige, at det er virkelig en forskel. Derfor kan man godt forstå, at de er sure. Hvordan ville ministeren have det, hvis han var pensionist og opdagede, at han fik en stigning, der ingen stigning var, fordi den blev udhulet af de udgifter, han skulle betale?

Jeg synes altså ikke, at det er rent gøgl at sige, at pensionisternes situation ikke er god

nok. Jeg synes i det hele taget, at det er dumt, når ordførere herinde beskylder hinanden for at føre debatten på et for lavt niveau eller, som fru Hanne Severinsen sagde, et for trist niveau, for det er da klart, at vi alle sammen tager disse ting alvorligt. Det gør Socialdemokratiet sandelig også, så jeg synes godt, at jeg kunne undvære at få skudt i skoen, at det er for dårligt, og at vores argumentation ikke holder. Vi har et forskelligt politisk synspunkt på dette, og det er det, det handler om.

(Kort bemærkning).

Birthe Hansen (SF):

Jeg skal starte med at sige, at vi kan tilslutte os Socialdemokratiets holdning. Den deler vi fuldt ud.

Men når finansministeren nu taler om, at der er tale om fejlinformation, var det måske på tide, at vi også fra denne talerstol sagde noget om, at det forslag, som skal behandles efter dette, handler om, at man vil give skattelempelser i formuebeskatningen på et sted mellem 50 og 100 mill. kr. Det vil man give til rundt regnet 20.000 erhvervsdrivende. Det betyder, at de hver især vil få et sted imellem 2.500 kr. og 5.000 kr. mere om året. Det var måske også en information, som det var rart for landets pensionister at få.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil bede om, at man sætter sig ind i sagerne, før man taler om formuenedslaget. Det drejer sig om at bevare de arbejdspladser, som ellers ville blive nedlagt, og oprette de arbejdspladser, som der derved skabes mulighed for.

Måtte jeg vende tilbage til de sociale pensioner, som det handler om her. Jeg synes, fru Mette Groes talte udmærket om det, og vi kan være enige om, at det ikke er store penge, folkepensionisterne får, men man kan vælge forskellige måder at hjælpe folkepensionisterne på. Vi havde én under den socialdemokratiske regering. Dér fik de velstandsregulering hvert andet år, og de fik ustandselig regulering i forhold til prisudviklingen. Så har vi valgt – jeg siger vi, fordi det er den radikale måde at gøre det på, som blev vedtaget, ikke regeringens udspil – at bevare

[Bernhard Baunsgaard]

pristalsreguleringen af folkepensionerne. I øvrigt holdt vi igen med udgifterne på alle mulige andre områder, hvor vi overhovedet havde indflydelse. Et område, hvor vi ikke havde det, var militæret; det dækkede Socialdemokraterne jo. Men jeg ved ikke, om fru Mette Groes nogen sinde har regnet ud, hvad der er mest gavnligt for folkepensionisterne. Kan fru Mette Groes oplyse mig om, hvor meget folkepensionisterne mistede i købekraft under den socialdemokratiske model, og hvor meget købekraften for folkepensionerne er steget under denne regering? Det synes jeg er et regnestykke, der burde ligge klart, når man udtaler sig, som fru Mette Groes gjorde. Derfor gentager jeg spørgsmålet: kan fru Mette Groes oplyse, hvor meget folkepensionisterne mistede i købekraft de sidste fire år under Anker Jørgensen, og hvor meget den er steget under denne regering?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg må indrømme, at jeg synes, den fg. socialminister undervurderer landets folkepensionister, når han fra Folketingets talerstol kan påstå, at de protesterer, fordi der er nogle i Folketinget, der har misinformeret folkepensionisterne om, hvor meget de får. Det er i den grad en undervurdering af folks dømmekraft og beregningsevne, som finansministeren burde holde sig for god til. Når man taler om procenter, er det jo så taknemmeligt, når man finder ud af, at det procentvis er gået frem i forhold til dit eller dat. Man kunne jo vende spørgsmålet om og spørge de borgerlige ordførere, om de synes, at landets folkepensionister får det, som de burde have, altså den ret, som enhver folkepensionist efter min mening burde have til at oppebære en anstændig pension.

Med hensyn til forholdet mellem gifte og ugifte pensionister synes jeg, at regeringen er i komplet splid med sig selv. Vi har lige behandlet et forslag i folketingssalen, hvor justitsministeren omtalte ægteskabet og roste det i høje toner. Nu skal vi altså behandle et forslag, hvor det faktisk godt kan betale sig for folkepensionister at lade sig skille. Der er en mærkelig divergens i disse holdninger, men holdningen må åbenbart være sådan, som det passer til forslagene.

(Kort bemærkning).

Thoft (SF):

Det groteske i denne sag er, at Folketinget bevilger pensionisterne 71 kr., medens det samme Folketing om et lille øjeblik på radikal foranledning vil lempe formueskatten for erhvervsdrivende med en erhvervsformue på over 1¼ mill. kr. Hvor stor den skattelettelse faktisk er, fremgår af et svar, vi har fået i skatteudvalget, hvor vi har spurgt om, hvad skattelettelsen vil være for en erhvervsdrivende, som har en virksomhedsformue på 10 mill. kr. og en skattepligtig indkomst på 2 mill. kr. Den erhvervsdrivende får først som følge af skattereformen 290.000 kr. i skattelettelse, og bagefter får den erhvervsdrivende 22.000 kr. i formueskattelettelse. Disse tal ønsker jeg bragt sammen med de 71 kr., som Folketinget tiltænker pensionisterne. Det er her, det groteske ligger. Millionærerne forærer vi i hundredtusindvis af kroner, og de andre kan få 71 kr., værsgo!

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg kan huske, da jeg var lærer i gymnasiet, at jeg altid undrede mig over, at politikere ofte gjorde det, som hr. Thoft nu forsøgte, nemlig at bilde folk noget ind, som det er så nemt for dem at slå efter. Nu opererer hr. Thoft med en millionformue uden at gøre opmærksom på, at det er en millionformue, der er bundet i mursten, i jord og i maskiner. Det er altså ikke rede penge. Hvorfor forsøger man den slags tricks, som er så gennemskuelige? Sagen er jo den, at hvis man tvinger en mand, der ejer en virksomhed, hvor der er en kapital bundet, til at trække kapital ud af virksomheden, er der ikke råd til at modernisere hans virksomhed, så der kan skabes nye arbejdspladser. Bare ved skabelse af 1.000 nye arbejdspladser eller bevarelse af 1.000 kommer pengene jo ind i indkomstskat. Det glemmer man helt. Hvorfor forsøger man den slags? Jeg kan garantere for, at enhver lærer på et hvilket som helst trin kan oplyse sine elever om, hvor gennemskueligt sådan noget er.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

[Aase Olesen]

Når hr. Thoft gerne vil have tal til sammenligning, kan jeg foreslå hr. Thoft at bede om at få at vide, hvad vi giver pensionisterne pr. minut. Så kan han sammenligne det med den lettelse, man giver formueskatten. Det giver et meget flottere resultat, hr. Thoft.

Det, der bringer mig herop, var egentlig en kommentar til fru Mette Groes. Jeg forstår på fru Mette Groes, at man har et langt bedre forslag, et, der er langsigtet, og som skal behandles særskilt. Jeg vil gerne spørge, om Socialdemokratiet foreslår, at pensionisterne skal have en regulering her og nu i anledning af overenskomsterne. Og hvor meget da? Må vi godt få at vide, hvilken procent vi burde have givet, og hvad det koster?

(Kort bemærkning).

Lizzie Lichtenberg (KF):

Både fru Mette Groes og hr. Thoft har igen alene opholdt sig ved de to beløb, 71 kr. og 77 kr. Men det er jo ikke det eneste beløb, folkepensionisterne får. Det giver på årsbasis en merudgift på ½ mia. kr., men til den skal man lægge de 3,3 mia. kr., som vil blive udløst i dyrtidsportioner i overenskomstperioden. Skulle disse dyrtidsportioner ikke blive udløst, betyder det netop, at regeringens økonomiske politik, som den er blevet vedtaget af et flertal i Folketinget, har båret frugt. Det vil sige, at priser og avancer er holdt i ave, at lønnen har den værdi, lønnen skal have, således at vi kan klare dagligdagen. Det må være den aller-allerbedste hjælp, man kan give pensionisterne. Hvis det skulle vise sig, at dyrtiden fortsætter, har vi reguleringen, og man har sat 3,3 mia. kr. af. Det vil sige, at der er ca. 4 mia. kr. om året til rådighed oven i de beløb, folkepensionister i forvejen får. Det er dog noget.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg beder om, at debatten om lovforslag nr. L 139 venter, indtil vi kommer til næste punkt på dagsordenen. Hr. Thoft for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Thoft (SF):

Med formandens tilladelse vil jeg alligevel prøve at trække nogle paralleller, for jeg synes, at de to forslag ikke kan ses hver for sig.

I Folketingets skatte- og afgiftsudvalg har vi spurgt – og det følgende skal så være et svar til hr. Bernhard Baunsgaard, som for et øjeblik siden gav udtryk for, at vi skulle have vældig ondt af denne millionær, som nu først har fået en lempelse på 290.000 kr. i indkomstskat og bagefter på 22.000 kr. i formueskat. Vi spurgte skatteudvalget: hvor stor vil skattelettelsen som følge af skattereformen være for en erhvervsdrivende med en virksomhedsformue på 10 mill. kr. anbragt i fysiske erhvervsaktiver og en skattepligtig erhvervsindkomst på 2 mill. kr., hvoraf 1 mill. kr. hæves til privatforbrug? Der er altså råd til at hæve 1 mill. kr. om året til privatforbrug, og ham skal vi have ondt af! Svaret var: 290.000 kr. i direkte indkomstskattelettelse og 22.000 kr. i formueskattelettelse. Det er disse tal, jeg synes vi skal have sat i relation til det, som Folketinget vil bevilge pensionisterne. Det er deri, det skandaløse ligger.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg må minde om, at der er helt andre ordførere, når man kommer til nr. L 139. Det er helt urimeligt at føre debatten om dette lovforslag gennem korte bemærkninger om to andre lovforslag. Hr. Bernhard Baunsgaard for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg deler helt formandens opfattelse, at vi bør diskutere formueskatten, når vi kommer til den om et øjeblik. Jeg skal derfor ikke komme ind på det. Hvis det var tilladt at bruge ordet *vås*, ville jeg have brugt det, men det er det nok ikke, så jeg siger, at det, hr. Thoft kom med, var meget lidt gennemtænkt. Men det skal jeg pille fra hinanden, når vi kommer til lovforslaget.

Jeg vil gerne sige om sammenligningen, at der her er tale om, at der skal gives 4 mia. kr. i løbet af et par år til folkepensionister. Det skal sættes over for, at vi i to år letter formueskatten med 50 mill. kr. 50 mill. kr. over for 4 mia. kr., dér har vi sammenligningen! Lad så være med at tale om noget andet.

(Kort bemærkning).

Mette Groes (S):

[Mette Groes]

Jeg vil sige til hr. Bernhard Baunsgaard, som har fortalt os, at det i virkeligheden drejer sig om at skaffe nogle arbejdspladser, således at vi kan få en produktion, der kan betale det, vi gerne vil have skal betales: den har vi hørt før, så den kender vi godt, men vi har helt formelt fremsat et forslag om, hvordan man skal hjælpe erhvervslivet. Her kan hr. Bernhard Baunsgaard se, hvad vi vil gøre i den forbindelse.

Til fru Lizzie Lichtenberg. Vi ved godt, at der også er en velstandsregulering. Det snakkede vi også om lige før. Vi er udmærket klar over, at det er den måde, regeringen har valgt at gøre det på: ved en pristalsregulering. Kan vi så sige, at det er nok med sådan en pristalsregulering? Eller mener man, at der skal væsentligt meget mere til, og det mener vi jo. Jeg synes ikke, at det er så ondt, som fru Aase Olesen mente, at dykke ned i vores store, principielle lovforslag og sige, at på den måde hænger tingene sammen for os. Når Socialdemokratiet har forsøgt at løse alle disse problemer samlet, som vi har debatteret i dag, i vores forslag, må det også være rimeligt at sige: det er det, vi vil.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Naturligvis er det da helt i orden at tage sine principielle holdninger og synspunkter frem og henvise til et forslag, man har liggende, men her handler det om: skal pensionerne reguleres pr. 1. april eller ikke? Socialdemokratiet har sagt, at dette forslag er en hån mod pensionisterne; men hvad foreslår man så i stedet, hvilke ændringsforslag har man fremsat, og hvad koster de?

Socialministeren (Palle Simonsen, fg.):

Fru Mette Groes har naturligvis ret i, at det for pensionisterne først og fremmest drejer sig om, hvor mange kroner man får. Derfor er det vigtigt endnu en gang at understrege, når vi ser på perioden fra 1983 og frem til 1987, at pensionisterne er den gruppe i samfundet, som har haft den største fremgang i den disponible realindkomst. Det er det, det handler om. Deres niveau er blevet bedre, end det var tilbage i tiden.

Nu finder der derudover for det fremadrettede en regulering sted, og hvad den regulering angår, kan man selvfølgelig godt blive

ved med at operere med 71 kr., men det, det drejer sig om her, fru Mette Groes, er, at der finder en regulering sted i relation til den forventede lønudvikling i de kommende to år. Det er, når vi ser det samlede folkepensionsbeløb, en regulering på 1,2 pct. Den er med vilje tillagt dem, der har pensionstillæg, dvs. lavindkomsterne. De får en regulering på 1,9 pct. alene i velstandsregulering. Jeg vil foreslå fru Mette Groes, at hun går hjem og kigger i annalerne. Vi har tilbage i historien også haft socialdemokratiske regeringer, og prøver vi at se, hvad det var, socialdemokratiske regeringer regulerede med, viser det sig, at det stort set var de samme procenter, man dengang opererede med. Derfor hører det ingen steder hjemme at blive ved med at tale om, at disse 71 kr. er en hån over for pensionisterne. Det er det, der netop skal til for, at situationen er bragt i orden.

Jeg kender Socialdemokratiets forslag til en pensionsreform, og jeg forstår da godt, at fru Mette Groes tager det tema op under denne debat, men efter at vi har set Socialdemokratiets næstformand og politiske ordfører fastslå, at han også ønsker, at der skal være ligevægt på statsfinanserne, og at skattetrykket ikke må stige, har jeg kun én ting at sige: så er det kun valgflæsk, så er der ingen realitet i Socialdemokratiets forslag, for det er der overhovedet ingen plads til i de økonomiske beregninger.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Da fru Mette Groes nu skal have ordet igen, vil jeg bede hende svare på det spørgsmål, jeg stillede: hvor meget faldt realkøbekraften for en folkepension de sidste fire år under Anker Jørgensen, og hvor meget er den steget under denne regering? Jeg gør igen opmærksom på, at det var os, der bestemte reglerne for folkepension under denne regering, og at det var Socialdemokraterne, der bestemte faldet under den socialdemokratiske regering.

(Kort bemærkning).

Mette Groes (S):

Jeg vil sige til ministeren, at hvordan stigningen i indkomsten har været forskellig alt efter, om man var pensionist, lønarbejder

[Mette Groes]

eller tjenestemand, er noget, som står i forslaget, og det har vi været igennem flere gange, det kender vi godt, og det ved vi godt.

Det, som er interessant, er, om det er nok som enlig at få 3.852 kr. om måneden. Her ved jeg ikke rigtig, hvordan ministeren har det, men jeg vil ikke kunne klare mig for det beløb. Ude i befolkningen siger man rent ud, at når vi kan bevilge os selv så meget mere i løn, er det en lille smule anstødeligt, at vi ikke på én gang kan gøre noget mere for pensionisterne, og jeg forstår ærlig talt godt, at de føler det sådan.

Dernæst spørgsmålet om, hvordan vi vil få balance i tingene, hvis vi går ind for vores reform. Det vil vi på den måde, at vi vil tage renterne af pensionsfonden til de første forslag i vores pensionsreform. Den del, som hedder arbejdsmarkedspensionen, betales ved hjælp af bidrag fra arbejdsgivere og arbejdstagere, så den hviler jo faktisk i sig selv. Tilbage bliver, hvordan man får grundpensionen betalt, og hvor meget der skal til ved siden af, men her skal man huske på, at vores forslag er indkomstreguleret. Det vil sige, at det ikke er fuldstændig så dyrt, som regeringens ville være, hvis man regnede den måde, som regeringen tænker på, ind i vores forslag.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Når hr. Bernhard Baunsgaard blander sig i debatten på dette område, kan det godt være, at det kunne være interessant at høre, hvad hr. Bernhard Baunsgaard mente.

Hr. Bernhard Baunsgaard havde tilsyneladende den opfattelse, at alene Socialdemokratiet var ansvarligt for folkepensionsudviklingen i perioden 1979-1982, og at alene de Radikale var ansvarlige for folkepensionsudviklingen fra 1982 og frem til i dag.

Så vidt jeg husker samarbejdet fra 1979 til 1982, var det et samarbejde med CD, Kristeligt Folkeparti og de Radikale. Socialdemokratiet fremsatte intet forslag om suspendering af dyrtidsreguleringen af pensionerne. Dyrtidsreguleringen er fuldstændig uændret frem til i dag. Hvis hr. Bernhard Baunsgaard mener, at der ikke er sket noget fald i den disponible indkomst for pensionisterne fra 1982 og frem til i dag, må hr. Bernhard

Baunsgaard mene, at det var der heller ikke fra 1979.

Jeg synes, det er flot, at hr. Bernhard Baunsgaard har den opfattelse, at det var de Radikale, der sikrede, at pensionerne fortsat blev dyrtidsreguleret. Som bekendt har de Radikale alene ikke flertallet i Folketinget. Det kan kun lade sig gøre, fordi VS, SF og Socialdemokratiet stemmer for eller imod. På samme måde som de Radikale var tungen på vægtskålen, da man ikke kunne få fjernet dyrtidsreguleringen fra pensionerne, var de Radikale tungen på vægtskålen, da man lavede de mest utrolige sociale nedskæringer, der er set inden for de sidste 15-20 år her i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg har stadig væk ikke fået svar på, hvor meget folkepensionisterne mistede i købekraft de sidste 4 år under Anker Jørgensen, under den model, som Socialdemokraterne ikke var til at tale fra. Det er sagen.

Denne regering har bøjet sig, fordi der var et andet flertal i Folketinget, og den har bøjet sig for de ønsker, de Radikale havde. Det, vi ønskede fra radikal side, var ikke at tage den model, som den daværende socialminister fremsatte, og hvorefter man skulle have en regulering - så vidt jeg husker med 4 pct. - men at man skulle følge pristallet, og derefter skulle man vise meget stærk tilbageholdenhed. Denne model har vist sig at give en forøget købekraft for folkepensionister. Det er den, jeg vil kalde den radikale. Det kan ikke hjælpe noget, at man ryster på hovedet, for så er man i den situation, at man benægter fakta. Man kan heller ikke benægte, at folkepensionens købekraft faldt i de sidste år under hr. Anker Jørgensen. Hvorfor sætter man sig ikke hen og regner disse tal ud, så vi har et reelt grundlag at diskutere på?

Folkepensionisternes købekraft er steget under denne regering, fordi de Radikale kom med ændringer til det oprindelige firkløverudspil. Vi fik det gennemført ved, at vi kunne sige til regeringen: så risikerer I, at vi gennemfører det med socialdemokrater og SFere. Sådan ligger sagen.

Ellers må jeg bede om, at man begynder at læse, hvad der stod i Folketingstidende, og vi har jo ikke fået indført »1984« som i soci-

[Bernhard Baunsgaard]

alistiske lande, hvor man omskriver historien.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Hr. Erik B. Smith for en kort bemærkning og derefter finansministeren.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Regeringen fremsatte forslag om suspendering af dyrtidsreguleringen på en lang række områder, herunder pensionerne. Det Radikale Venstre stemte for suspenderingen af dyrtidsreguleringen af efterløn, dagpenge og bistandshjælp, men ikke for suspendering af dyrtidsreguleringen af pensionerne. Det vil sige, at dyrtidsreguleringen af pensionerne fortsatte uændret, som den hele tiden havde været. Det er meget svært at forstå, hvis dyrtidsreguleringen er uændret, at man deri skulle kunne lægge, at der i forhold til en tidligere periode med samme dyrtidsregulering skulle være tale om et fald i den disponible indkomst. Det er ganske enkelt noget sludder.

Jeg tror, at hr. Bernhard Baunsgaard er sporet forkert ind, for det, der er sket, er, at pensionerne er øget i forhold til lønudviklingen på arbejdsmarkedet, hvor man jo fra radikal side støttede indgrebet over for lønningerne; derfor har disse lønninger ikke haft den samme udvikling, som pensionerne har haft, for det var en helt, helt anden regulering.

Socialministeren (Palle Simonsen, fg.):

Det afgørende er, at der i perioden fra 1982 og frem til i dag har været en stigning i pensionisternes disponible realindkomst, og nu taler jeg udtrykkeligt om begrebet disponibel realindkomst, om, hvad kronerne er værd. Går vi tilbage til perioden 1979-1982, var der generelt set – og nu siger jeg generelt, fordi jeg ikke har alle tallene i hovedet – en nedgang i den disponible realindkomst på 3-4 pct. pr. år. Det var i hvert fald ikke bedre for pensionisterne end for lønmodtagerne.

Når hr. Erik B. Smith har svært ved at forstå, hvorfor der kan være forskel, når man har haft regulering efter reguleringspristallet i begge perioder, er årsagen den ganske klare, at inflationen er så forskellig i de to perioder. Det er da klart, at den lave inflation,

som vi har fået, er en væsentlig årsag til fremgangen i den disponible realindkomst, mens man i perioden 1979-1982 gennemgående havde en inflationsstigning på ca. 10 pct. om året. Det er klart, at det udhuler pensionerne.

Derfor skal jeg også kun kort sige til fru Mette Groes, at jeg ikke påstår, at 38.592 kr. om året er et kolossalt stort beløb, men det, jeg påstår – og det er rigtigt – er, at det er mere værd, end det var under den socialdemokratiske regering, og det er det afgørende. Derfor er der i hvert fald ikke grundlag for nogen kritik af den politik, som regeringen har ført i forhold til pensionisterne, tværtimod.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Denne debat siger måske i virkeligheden meget om, at Socialdemokratiet ikke kan begribe, at en dyrtidsregulering ikke altid er det samme værd. Det er måske afslørende for alle parter. Pensionisternes disponible realindkomst faldt i perioden 1979-1982 – hvis jeg er rigtigt underrettet – med 6,1 pct., mens den i perioden fra 1982 til 1986 steg med 7,1 pct. Det siger mere end noget andet, hvor vigtigt det er at holde inflationen i ro. Man kan simpelt hen ikke gøre noget mere socialt over for de grupper, der lever af overførselsindkomster.

Så vil jeg gerne sige om hr. Erik B. Smiths påstande om disse frygtelige og voldsomme nedskæringer i den nuværende regerings regeringstid, at jeg har oplevet 6 socialministre i alt, 3 socialdemokratiske og 3 borgerlige, og jeg kan godt love hr. Erik B. Smith, at der ikke er den store forskel. Jeg kan i hvert fald minde, at dette Folketing – også Socialdemokratiet – har lagt ryg til nedskæringer; vi har begrænset, vi har indført dagpengeloft i bistandsloven under Ritt Bjerregaard, vi har indført socialindkomsten, som satte nogle meget lavtlønnede grupper i en alvorlig klemme, nemlig førtidspensionister – så det måtte vi lave om – og vi har haft en socialdemokratisk socialminister, som indførte et sultecirkulære. Så kom ikke her og fortæl mig, at det kun er borgerlige socialministre, der skal passe på pengene!

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg synes, der lige er et par ting, vi bør minde finansministeren om, inden træerne vokser ind i himlen. Finansministeren siger, at man ikke kan klandre regeringen for den politik, som regeringen har ført over for pensionisterne, men det var altså regeringen – i øvrigt med hr. Palle Simonsen som socialminister – der foreslog at suspendere dyrtidsreguleringen. Det er skatteministeren i denne regering, der gang på gang har foreslået, at man skulle regulere pensionisternes personfradrag med mindre end det fulde beløb, hvorefter et andet flertal har stemt regeringen ned og tvunget den til at gennemføre en fuld regulering. Derfor ville situationen, hvis regeringen havde haft magt, som den havde agt, have været endnu ringere, end den rent faktisk er.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Det undrer ikke mig, at de Radikale postulerer, at der ikke er forskel på socialdemokratiske og borgerlige socialministre. Det er jo hele alibiet for de Radikale, når de skal ud at forklare nedskæringerne.

Da vi i 1982 diskuterede nedskæringen i bistanstloven, viste det sig, at den nedsatte bistansthjælp efter 9 måneder indebar, at vi kunne finde konkrete eksempler på personer, der måtte leve for 10 kr. om dagen; alt var barberet væk. Jeg tror, der gik 1½ år, før regeringen og de Radikale begyndte at tro på, at det var rigtigt, og så lavede man det heldigvis om. Sådan kunne jeg såmænd blive ved med at nævne masser af eksempler.

Når man trækker socialindkomsten ind som et eksempel på, hvordan socialdemokratiske socialministre foretager nedskæringer, er det da et velegnet eksempel. Socialindkomsten, som bl.a. forhindrer, at millionærer får indkomstbestemte ydelser, selv om deres skattepligtige indtægt er ganske lille, er da et udmærket eksempel på, hvordan Socialdemokratiet tænker socialpolitisk i forhold til denne regering.

Så vil jeg sige om pensionisternes disponible indkomst, at det er forbavsende, at vi igen og igen skal høre, hvordan pensionisternes disponible indkomst stiger og stiger, mens kommunernes muligheder for at hjælpe pensionisterne i stadig højere grad forringes.

Det er højst ejendommeligt, at pensionisternes tilbagemeldinger siger, at de har oplevet voldsomme forringelser i deres hverdag, i deres tryghed, i den udsigt, der er for dem til at få hjemmehjælp og hjemmesygepleje, komme på plejehjem, osv. osv. Vi kunne udmærket tage en stor pensionsdebat, og det vil jeg da sådan set opfordre Det Radikale Venstre til. Hvorfor ikke anmelde en forespørgsel til socialministeren om pensionsforholdene? Så kan vi tage den diskussion, som Det Radikale Venstre så gerne vil have, mens vi i øvrigt har tallene præsent. Jeg mener, at det er det rene vrøvl at påstå, at der har været en 6 pct.s forringelse i den samme periode.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Der er endnu tre indtegnet til korte bemærkninger, og dermed er det slut med korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Mette Groes (S):

Når ministeren snakker om, hvorvidt den ene eller den anden af parterne, regeringen eller Socialdemokratiet, yder pensionisterne en service på pensionsområdet, der er mere eller mindre værd, og om den bliver reguleret, som den skal, vil jeg da godt sige, at den pension, som den nuværende regering giver dem, jo ikke bliver ved med at være noget værd for pensionisterne, hvis den ikke bliver reguleret ordentligt.

Så siger fru Aase Olesen, at der ikke er den store forskel på den borgerlige og den socialdemokratiske regering i holdningen til pensionsspørgsmålet. Hvis det er, hvad fru Aase Olesen mener, kan jeg ikke forstå, at hun bliver så ophidset over de synspunkter, som vi fremlægger her.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Til fru Mette Groes vil jeg for det første sige, at jeg konstaterer, at Socialdemokratiet ikke har noget svar på de to spørgsmål, jeg nu har stillet to gange, ikke noget ændringsforslag, ikke nogen oplysning om, hvad man ønsker, og hvad det koster. Det er jo meget fornuftigt, for så kan man ikke blive hængt op på det.

[Aase Olesen]

For det andet: når fru Mette Groes ikke kan forstå, at jeg bliver så ophidset, kan jeg da sige, at jeg faktisk også var temmelig gal i hovedet, da Venstres ordfører i sin tid angreb Socialdemokratiet og de små midterpartier for den politik, man var nødt til at føre for at få økonomien til at hænge sammen. Det var så galt, at vi somme tider i Det Radikale Venstre talte om, at man kunne blive nødt til at sætte Venstre på regeringsbænkene for at få det til at argumentere fornuftigt. Det kan jo være, at det bliver nødvendigt med Socialdemokratiet også; så skulle vi nok se, hvad det kom med af forslag på dette område. Men man regner åbenbart med, at der er længe til, at det bliver tilfældet, siden man ikke har lyst til at oplyse, hvordan tingene skal gøres.

Så siger hr. Erik B. Smith, at der er masser af eksempler på fejl. Ja, og deri er der heller ingen forskel på den nuværende minister og de tidligere ministre.

Jeg skal gerne nævne to gevaldige bommerter, som tidligere, socialdemokratiske regeringer har gjort.

Den ene var den, jeg allerede har berørt, nemlig at man indførte en socialindkomstberegning for førtidspensionister, som i praksis beskar en gruppe, som overhovedet ikke kunne holde til det. Man var meget længe om at lave den om, så længe, at man måtte henvise disse pensionister til socialhjælp og personlige tilskud. Men det kan være, at hr. Erik B. Smith ikke var i Folketinget dengang. Det var i hvert fald en grov omgang, det kan jeg godt huske.

Det andet var såmænd indtægtsreguleringen af daginstitutionstakster. Jeg går ud fra, at den socialdemokratiske ordfører i hvert fald kan huske den fadæse.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Hr. Bernhard Baunsgaard for en kort bemærkning og derefter finansministeren.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Når vi nu er begyndt at opremse socialdemokratiske fadæser, kunne det være, at hr. Erik B. Smith skulle tænke på, hvad der skete med invalidepensionisterne under den socialdemokratiske regering. Det er meget sjældent, at jeg bliver så gal under en forhand-

ling, at jeg rejser mig og smækker med døren, når jeg går. Det gjorde jeg over for de nedskæringer, som de socialdemokratiske regeringer kom med over for den svageste stillede gruppe her i samfundet, invalidepensionisterne. Det kunne også være, at hr. Erik B. Smith skulle undersøge, hvordan det er gået med den gruppe under denne regering. Jeg indrømmer, at der ikke er mange stemmer i denne gruppe, men derfor skal den ikke mishandles.

Og med hensyn til, at man ikke i kommunerne har råd til at støtte folkepensionisterne, kunne det være, at hr. Erik B. Smith skulle tale med den socialdemokratiske rådmand i Århus, der ikke brugte de penge, han fik udleveret af staten til brændselshjælp, og derfor måtte efterbetale, så vidt jeg husker, 4 mill. kr. Jeg tror, der ville være et og andet at rydde op i rundt omkring.

Socialministeren (Palle Simonsen, fg.):

Det er jo helt forfriskende igen at få lejlighed til at deltage i en socialpolitisk debat her i Folketinget, men det betyder selvfølgelig også, at man ikke skal lade sig friste over evne. Derfor skal jeg kun komme med to kommentarer her til slut.

Den ene er til fru Mette Groes, der siger, at pensionen ikke bliver reguleret ordentligt. Jamen det er der jo intet belæg for at påstå, fru Mette Groes. Som det klart fremgår af beregningerne, reguleres folkepensionerne med 8,8 pct. over de kommende to år sat i forhold til den forventede lønudvikling for LO-arbejderne og tjenestemændene, og det er mig bekendt just det, Socialdemokratiet selv har stillet forslag om at regeringen skulle. De 7,6 pct. sker via dyrtidsregulering og de 1,2 pct. gennem det lovforslag, som vi diskuterer for øjeblikket, så det er da en ordentlig regulering på nøjagtig samme måde, som man altid plejer at foretage den på.

Og så en bemærkning til debatten om, hvorfor vi fortsat har dyrtidsregulering af folkepensionen. Det er jo en debat, som man meget ofte har i Folketinget, og der er mange, der søger at tage patent på, at vi stadig væk har den.

Jeg skal klart vedstå, at regeringen i efteråret 1982 foreslog afskaffelse af reguleringen af folkepensionen efter reguleringspristallet, men hvad var det, regeringen også gjorde? Den foreslog, at den skulle reguleres med 4

[Socialministeren]

pct. pr. år ligesom lønningerne. Og hvad ske der så i de to første år? Lønningerne steg næsten ikke mere end de 4 pct. pr. år. Det havde således været en ganske gunstig ordning for folkepensionisterné. Men et flertal i Folketinget – det er korrekt – ønskede at fastholde den automatiske regulering, og det blev så resultatet. Det, jeg bare synes hører med i denne diskussion, er at få fastslået, at det ikke var sådan, at regeringen bare foreslog dette afskaffet uden at sætte noget andet i stedet. Det var et andet system, som i praksis formentlig ville have været et næsten lige så godt system. Men nu har vi reguleringspristallet, og det er alle enige om er en god idé.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Fru Mette Groes for en kort bemærkning, og derefter bliver der ikke anledning til flere korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Mette Groes (S):

Der er faktisk heller ikke mere at sige, for ministeren har ét synspunkt og jeg har et andet. Det har vi nu gentaget et par gange over for forsamlingen, og så er spørgsmålet, om ikke vi er nødt til at holde her og så sige, at vi altså ikke synes, at det er en ordentlig regulering, selv om ministeren nu har brugt tid på at forklare, at det synes han.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om social pension. (Forhøjelse af pensionstillægget). (Lovforslag nr. L 218).

Lovforslagets tekst
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod det-

te forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Forhøjelse af beløb til personlige fornødenheder). (Lovforslag nr. L 219).

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af lovforslag nr. L 139:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Forhøjelse af formuenedslagsprocenten for fysiske erhvervsaktiver).

Af Bernhard Baunsgaard (RV) m.fl.
(Fremsat 17/12 86. Første behandling 27/1 87. Betænkning 25/3 87).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

*Forhandling***Stavad (S):**

Det er jo en stor dag i dag. Det er den dag, hvor hr. Bernhard Baunsgaard får lejlighed til virkelig at luften sin sociale samvittighed. Nu har vi haft forslaget om regulering af folkepensionerne, og så kommer forslaget om en anden stærkt socialt truet gruppe efter hr. Bernhard Baunsgaards mening, nemlig de stakkels millionærer, som betaler formueskat.

Jeg synes, der er grund til at tage hatten af for den sociale forståelse, hr. Bernhard Baunsgaard viser også over for denne grup-